

שם המרצה: ד"ר חורש דני

שם הקורס: פוסט טראומה- מושגי מפתח, שאלות מרכזיות ותחומי מחקר

קוד קורס: 60-397-01

סוג הקורס: סמינריון עיוני

שנת לימודים: תשע"ט סמסטר: א' היקף שעות: 2 ש"ס

א. מטרת הקורס:

הסטודנטים ייחשפו לתיאוריות ולשאלות המחקריות המרכזיות בתחום הפוסט-טראומה. לאור היכרות זו, יוכל כל סטודנט לזהות תחום או נושא הקרובים ללב, ולפתח הצעת מחקר עצמאית הקשורה אליו.

ב. תאור הקורס:

לאירועים טראומטיים (מלחמה, תקיפה מינית, אסונות טבע, ועוד) השלכות פסיכולוגיות משמעותיות על הנחשפים אליהם. במסגרת הסמינר, נלמד על סוגים שונים של קשיים פסיכולוגיים המתפתחים כתוצאה מחשיפה לדחק טראומטי (למשל, PTSD, דיכאון, הפרעות סומטיות). כמו כן, נסקור גורמים פסיכולוגיים הקשורים לפגיעות ולחוסן לנוכח דחק טראומטי. עוד נלמד על סוגיות ספציפיות ושנויות במחלוקת בתחום הטראומה (למשל, צמיחה פוסט-טראומטית), ועל גישות מחקריות שונות.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

7 השיעורים הראשונים בסמסטר יתבססו על הרצאות פרונטליות של המרצה (מלוות בדיון בכיתה), כאשר כל הרצאה תסקור היבט מרכזי בתחום הטראומה הנפשית. בין שיעור לשיעור, הסטודנטים יתבקשו לקרוא מאמרי מפתח בתחום הטראומה. לאחר מכן, יתקיימו פגישות אישיות בין הסטודנטים למרצה על חשבון שעות הקורס הרגילות, בהן יתבקש כל זוג סטודנטים להעלות רעיון להצעת המחקר שלו. 3 השיעורים האחרונים בסמסטר יוקדשו לרפראטים בכיתה, בהם זוגות הסטודנטים יציגו את רעיונות המחקר שלהם, ויקבלו משוב מחבריהם לכיתה ומהמרצה.

1.

פוסט-טראומה: רקע היסטורי ותיאורטי.

לואיס-הרמן, ג'. (1994). *טראומה והחלמה*. תל-אביב: הוצאת אופקים, ספריית הפועלים (פרק 1).

בלס, ר. (2004). תולדות יחסה של הפסיכואנליזה לגילוי עריות: מיתוסים ומציאות. בתוך זליגמן, צ., וסולומון, ז. (עורכות). *הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות*. בני ברק: הקיבוץ המאוחד-כתר.

2. הפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD).

Davidson, J.R.T. (2001). Recognition and treatment of posttraumatic stress disorder. *Journal of the American Medical Association*, 286(5), 584-588.

Nemeroff, C.B., Bremner, J.D., Foa, E.B., Mayberg, H.S., North, C.S., & Stein, M.B. (2006). Posttraumatic stress disorder: A state-of-the science review. *Journal of Psychiatric Research*, 40(1), 1-21.

3. מעבר להפרעה פוסט-טראומטית: דיכאון, אובדנות, והפרעות קו-מורבידיות אחרות.
O'Donnell, M.L., Creamer, M., Pattison, P. (2004). Posttraumatic stress disorder and depression following trauma: Understanding comorbidity. *American Journal of Psychiatry*, 161, 1390-1396.

4. מה הופך אותנו לפגיעים או לחסינים יותר בפני דחק טראומטי?
Wilson, J.P. (2005). Trauma, PTSD, and resilience: A review of the literature & .Agaibi, C.E. *Trauma, Violence, and Abuse: A Review Journal*, 6, 195-216.

Bonanno, G.A. (2004). Loss, trauma, and human resilience: Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? *American Psychologist*, 59(1), 20-2.

5. טראומה מתמשכת והפרעה פוסט-טראומטית מורכבת (Complex PTSD).
הרמן-לוואיס, י. (1994). *טראומה והחלמה*. תל-אביב: הוצאת אופקים, ספריית הפועלים. (פרק 7).

Ide, N., & Paez, A. (2000). Complex PTSD: A review of current issues. *International Journal of Emergency Mental Health*, 2(1), 43-49.

6. טראומטיזציה משנית וטראומה במשפחה.

Baranowsky, A.B., Young, M., Johnson-Douglas, S., Williams-Keeler, L., & McCarrey, M. (1998). PTSD transmission: A review of secondary traumatization in holocaust survivor families. *Canadian Psychology*, 39(4), 247-256.

7. שיטות טיפול בהפרעה פוסט-טראומטית, ומחקרי פסיכותרפיה בתחום.

Rauch, S.A.M., Eftekhari, A., & Ruzek, J.I. (2012). Review of exposure therapy: A gold standard for PTSD treatment. *Journal of Rehabilitation Research and Development*, 49(5), 679-687.

ג. דרישות קדם: אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

הנוכחות בשיעורים הינה חובה.

חובות נוספים - קריאת מאמרים בין שיעור לשיעור, השתתפות בשיעורים, הגעה לפגישות עם המרצה, הצגת פרואט בכיתה, וכתובת הצעת המחקר.

ה. מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון מספרי המבוסס על הצגת הרפרנט (30%) וכתובת הצעת המחקר (70%).

1. ביבליוגרפיה:

קריאת חובה מפורטת בגוף כל שיעור, לעיל.

קריאת רשות:

ליבליד, ע. (1989). חוץ מציפורים. תל-אביב: שוקן.

Bonanno, G.A., & Kaltman, S. (2001). The varieties of grief experience. *Clinical Psychology Review*, 21(5), 705–734

Dyregrov, A., & Yule, W. (2006). A review of PTSD in children. *Child and Adolescent Mental Health*, 11(4), 176–184

Ehlers A, & Clark DM. (2000). A cognitive model of posttraumatic stress disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 38(4), 19-45

Figley, C.R., & Leventman, S. (1980). *Strangers at Home: Vietnam Veterans since the War*. New York: Bruner/Mazel

Figley, C.R., & Nash, W.P. (2006). *Combat Stress Injury: Theory, Research, and Management*. New York: Routledge

Horowitz, M.J. (1999). *Essential Papers on Post Traumatic Stress Disorder*. New York: NYU Press

Janoff-Bulman, R. (1989). Assumptive worlds and the stress of traumatic events: Applications of the schema construct. *Social Cognition*, 7, Special Issue: Stress, Coping, and Social Cognition, 113-136

King, D.W., Taft, C., King, L.A., Hammond, C. & Stone, E.R. (2006). Directionality of the association between social support and posttraumatic stress disorder: A longitudinal investigation. *Journal of Applied Social Psychology*, 36, 2980–2992

Koenen, K. C. (2007). Genetics of posttraumatic stress disorder: Review and recommendations for future studies. *Journal of Traumatic Stress*, 20, 737–750

Shalev, A.Y., Ankri, Y., Israeli-Shalev, Y., Peleg, T., Adessky, R., & Freedman, S. (2012). Prevention of posttraumatic stress disorder by early treatment: Results from the Jerusalem Trauma Outreach and Prevention Study. *Archives of General Psychiatry*, 69(2), 166-176

Tedeschi, R.G., & Calhoun, L.G. (1996). The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9, 455–471

Young, A. (1997). *The Harmony of Illusions: Inventing Post-Traumatic Stress Disorder*. Princeton, NJ: Princeton University Press